

PEDAGOJİK FORMASYON EĞİTİMİ SERTİFİKA PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN PROGRAMLA İLGİLİ GÖRÜŞLERİ: GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ

Zihni KOÇ*

Hatice ŞİNGİR**

ÖZ

Bu çalışmanın temel amacı, Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programında eğitim alan öğretmen adaylarının programa ilişkin (dersler, derslerden yararlanma durumları, programa devam etme nedenleri ve ders veren öğretim üyelerinin yeterlikleri) görüşlerini betimlemektir. Betimsel nitelikteki araştırmaya, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi'nde yürütülen Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına devam eden, 164 kadın, 54 erkek olmak üzere, toplam 218 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırmanın verileri, kişisel bilgi formu ve araştırmacılar tarafından ilgili alanyazından da yararlanılarak geliştirilen ve üç açık uçlu sorudan oluşan bir görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmen adaylarının %66.1'i programdan yararlandıklarını, %33.9'u ise yararlanmadıklarını belirtmiştir. Benzer bir sonuç zorunlu ve seçmeli derslere yönelik olarak da gözlenmiştir. Araştırmada dikkat çekici bir diğer bulgu, katılımcıların cinsiyetine göre bakıldığında, seçmeli derslerden yararlanma durumlarına göre kadın ve erkek katılımcılar arasında az bir farklılık gözlenmekle birlikte; genel olarak beşte üçünden fazlasının programdan yararlandıklarını belirttikleri görülmüştür. Araştırmanın bir diğer bulgusu, Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programı derslerinden yararlanan öğrencilerin formasyon programına devam etmelerinde temel neden olarak öğretmenlik mesleğini sevdiklerini belirtmeleridir. Son ve önemli bir bulgu da katılımcıların önemli bir kısmının (%60.6) programda ders veren öğre-

* Dr. Öğr. Üyesi, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD, zihnikoc@gazi.edu.tr

** Dr. Öğr. Üyesi, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD, hkaracanta@gazi.edu.tr

tim üyelerini yeterli bulmalarıdır. Öğretmenlik mesleğini sevdiklerini ifade eden öğretmen adaylarına pedagojik formasyon eğitimi sertifika programına devam etme ve öğretmen olabilme olanağının sağlanması öğretmenlik mesleğinde duyuşsal özelliklerin çok önemli olduğu göz önüne alındığında eğitim fakülteleri dışında öğretmen yetiştirmede ikinci bir yol olarak önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Pedagojik formasyon eğitimi sertifika programı, öğretmen adayı

OPINIONS OF THE PEDAGOGICAL FORMATION TRAINING CERTIFICATE PROGRAM STUDENTS ABOUT THE PROGRAM: THE CASE OF GAZİ EDUCATION FACULTY

ABSTRACT

The purpose of the current study is to determine the opinions of the pre-service teachers enrolled in the Pedagogical Formation Training Certificate Program about the program (courses, the extent to which they find the courses useful, their reasons for attending the program and competences of the instructors giving the courses). A total of 218 (164 females and 54 males) pre-service teachers enrolled in the Pedagogical Formation Training Program carried out in the Education Faculty of Gazi University in 2016-2017 academic year participated in this qualitative study. The data of the study were collected by using a personal information form and an interview form having three open-ended questions developed by the researcher on the basis of a literature review. The results of the study have revealed that 66.1% of the students think that they benefited from the program while 33.9% of them think that they did not. A similar situation was observed for the required and elective courses. Another remarkable finding of the current study is that depending on the gender variable, though a small difference was observed between the female and male participants in terms of their benefiting from the elective courses; in general, more than three fifths of the participants are of the opinion that they benefitted from the program. Another finding of the current study is that the main reason for the participating students' attending this program is their love for the profession of teaching. A final and important finding is that majority of the participants (60.6%) found the instructors competent enough. Given that the major reason for the participations' enrollment in the pedagogical formation program is the love for the profession of teaching, the pedagogical formation can be suggested as the second way of teacher training aside from education faculties as affective features are of great importance in the profession of teaching.

Key Words: Pedagogical Formation Training Certificate Program, pre-service teacher.

GİRİŞ

Bir eğitim sisteminde eğitimin bütün süreçlerinin işleyişi ve verilen hizmetin niteliğinin temel belirleyicileri, sistemin uygulayıcıları olan öğretmenlerdir. İyi ve kaliteli bir eğitim nitelikli öğretmenler aracılığıyla gerçekleşir. Öğretmenlerin nitelikli olup olmamaları eğitim sisteminin başarısının temel belirleyicisi olduğundan öğretmen yetiştirme programlarına önemli roller düşmektedir. Öğretmen yetiştirme, kendi içinde hizmet öncesi eğitim, işe başlama eğitimi ve hizmetiçi eğitim olmak üzere farklı eğitim süreçlerinden oluşmaktadır. (Milli Eğitim Temel Kanunu, 1973; Kavcar, 2002;. SETA, 2017). Bu çalışma öğretmen yetiştirme sürecinin hizmet öncesi eğitim aşamasına odaklanmış olup, çalışmanın bu bölümünde başlangıcından günümüze Türk Eğitim Sistemi'nde öğretmen yetiştirmeye yönelik gelişmeler ele alınmıştır.

Türk Eğitim Sistemi'nde öğretmen yetiştirme uygulamalarının tarihçesi incelendiğinde, hizmet öncesinde öğretmen yetiştirme bağlamında dikkat çeken ilk gelişme, 1848 yılında rüştiyelere öğretmen yetiştirmek üzere Darülmuallimin adıyla ilk öğretmen okulunun açılmasıdır. Darümualliminler 1924 yılında Muallim Mektebi ve 1935'te de öğretmen okulu adını almıştır (Aydın, 1998; Akyüz, 2001). Türkiye'de ilk kez 16 Mart 1848'te "Darümuallimin" ile başlayan öğretmen yetiştirme görevini bugün özerk üniversitelerdeki "Eğitim Fakülteleri" üstlenmiştir. Diğer üniversitelerden farklı olarak Ankara Üniversitesinde öğretmen yetiştirme görevini "Eğitim Bilimleri Fakültesi" yerine getirmektedir. Geçmişten günümüze Türkiye'de öğretmen yetiştiren kurumlar; İlköğretmen Okulları, Köy Enstitüleri, Yüksek Öğretmen Okulları, Üç Yıllık Eğitim Enstitüleri, İki Yıllık Eğitim Enstitüleri ve Eğitim Fakülteleri şeklinde sıralanabilir (Erdem, 2015). Cumhuriyet döneminin öğretmen yetiştiren kurumları tarihsel süreç içerisinde incelendiğinde, örgün eğitimin değişik kademelerine yönelik öğretmen yetiştirme görevinin, farklı düzeydeki eğitim kurumları tarafından yürütüldüğü görülmektedir.

Öğretmenliğin bir meslek olarak gelişiminde 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu önemli bir aşamadır. Bu kanuna göre: "Öğretmenlik mesleği, ilk kez Türk Milli Eğitimi'nin anayasası niteliğinde olan ve 1973 yılında 14574 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. Maddesinde "*Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitimi'nin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak yerine getirmekle sorumludurlar. Öğretmenlik mesleğine hazırlık "genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile*

sağlanır” şeklinde tanımlanarak yasal bir zemine oturtulmuştur. 1973 yılında yürürlüğe giren ve her düzeyde öğretmen adaylarının yükseköğretim görmesini öngören, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’na kadar Türkiye’de ilkokullara öğretmen yetiştirmenin temel kaynağı ilköğretmen okulları ve köy enstitüleri olmuştur” biçiminde açıklanmaktadır (Baskan, 2001, s. 21). Bu kanunla birlikte öğretmen yetiştirmede dikkat çeken bir diğer husus, öğretim kademelerine göre öğretmen yetiştirme konusunda süre açısından gözlenen değişiklikler olmuştur. Buna göre, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nun bir gereği olarak her düzeyde öğretmenlerin yükseköğrenim yoluyla yetiştirilmesi kararına uygun olarak, 1974 yılında ilkokul öğretmeni yetiştirmek üzere iki yıllık eğitim enstitüleri açılmış; 1982 yılında eğitim yüksekokulu adı ile üniversitelere bağlanmış, 1989 yılında öğrenim süreleri 4 yıla çıkarılmıştır. 1992-1993 öğretim yılından itibaren eğitim fakülteleri içerisinde sınıf öğretmenliği bölümü olarak ilkokul öğretmeni yetiştirme görevini yerine getirmeye başlamıştır (Baskan, 2001, ss. 24-25). Cumhuriyet döneminde ortaokul ve liselere öğretmen yetiştirme işi ise eğitim enstitüleri ve yüksek öğretmen okulları yoluyla gerçekleştirilmiştir (Üstüner, 2004). 1982 yılında 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu’yla öğretmen yetiştiren tüm kurumlar eğitim fakülteleri adıyla üniversitelere bağlanarak ilk kez Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı olmaktan çıkarılmıştır. Böylece öğretmen yetiştirmede kaynak çeşitliliğine son verilmiş, anaokulu öğretmenliğinden lise öğretmenliğine kadar her düzeyde öğretmenlik için statü farklılığına son verilerek 4 yıllık lisans eğitimi ilkesi getirilmiştir (Erdem, 2013).

Eğitim alanında nitelikli öğretmenler yetiştirilmesi konusunda tüm bu gelişmelerle birlikte, zaman zaman artan nitelikli öğretmen ihtiyacının karşılanması için yetkili birimler farklı uygulamaları gündeme getirmiş ve öğretmen yetiştirmede alternatif programlar uygulanmıştır. Bu alternatif uygulamalardan birisi, gerekli koşulları karşılamaları şartıyla, üniversitelerin eğitim fakültesi dışındaki fakültelerin (örneğin: Fen, Edebiyat, İlahiyat vb.) mezunlarına öğretmenlik yapabilme olasılığı sağlayan öğretmenlik formasyonu ya da Pedagojik Formasyon Eğitimi’dir (Tepeli ve Caner, 2014: 313). Başka bir ifadeyle, Türk Milli Eğitim Sistemi’nde artan öğretmen ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak eğitim fakültelerinden mezun olanlar dışında üniversitelerin edebiyat, fen ve ilahiyat vb. fakülteleri başta olmak üzere diğer fakülte mezunlarından da öğretmen olarak yararlanılması amacıyla başta ABD ve İngiltere olmak üzere başka bazı ülkelerde de uygulanmakta olan (SETA, 2017) öğretmenlik sertifika programı şeklinde “Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programı” ile öğretmen yetiştirilmesi yoluna gidilmiştir (Bilir, 2011).

1982 yılından 1997 yılına kadar geçen 15 yıllık süre içerisinde özellikle ortaokul ve liselere hem nitelikli öğretmen hem de nicelik olarak yeterli sayıda öğretmen yetiştirme sorunu tam olarak çözülemediğinden (Baskan, Aydın ve Madden, 2006, s. 35) YÖK 1997 yılında, Eğitim Fakülteleri'nde "yeniden yapılanmaya" gitmiştir. Eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması sürecinde ortaokul ve liselere branş öğretmeni yetiştirme konusunda düzenlemeler yapılmıştır. Öğretmen yetiştirmede yeniden yapılandırma ile ilgili almış olduğu bir karar kapsamında YÖK aynı yıl içinde, Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programlarını kaldırarak, benzer amaca hizmet etmesi planlanan tezsiz yüksek lisans programlarını uygulama kararı almış ve 1998-1999 öğretim yılından itibaren bu programın uygulanmasına başlanmıştır. Eğitim fakülteleri dışındaki diğer fakültelerden mezun olanlar için lisans eğitimine ek olarak tezsiz yüksek lisans uygulaması getirilerek (4+1,5 yıl olarak uygulanan tezsiz yüksek lisans programı) ortaokul ve liselere öğretmen yetiştirmek amacıyla 2006 yılında yeni düzenlemeler yapılmış ve 2009 yılında alınan yeni bir kararla tezsiz yüksek lisans eğitimi programında yer alan formasyon derslerinin bazı üniversitelerde isteyen öğrencilere dört yıllık lisans eğitimleri sırasında verilmesi kabul edilmiştir. 2010 yılında alınan yeni bir kararla tezsiz yüksek lisans programları uygulamasından vazgeçilmiş ve 2010-2011 eğitim-öğretim yılı başından itibaren tekrar Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programı uygulamasına geçilmiştir. 2015 yılına gelindiğinde ise eğitim fakülteleri ve eğitim bilimleri fakültesi dışında eğitim alınan (Edebiyat, Fen, İlahiyat vb. Fakülteler) ve özellikle ortaokul ve liselerde branş öğretmenliğine kaynak oluşturacak lisans programları, Talim ve Terbiye Kurulu'nun 20.02.2014 tarih ve 9 nolu kararı ekinde ve bu karara ek olarak 2014 yılı Ağustos ayında 2683 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayınlanmış ve 2018 yılı da dahil olmak üzere bu kararda zaman zaman güncellemelere gidilmiştir. Son uygulamalara bakıldığında, Eğitim Fakülteleri ve Eğitim Bilimleri Fakültesi dışında mezun olanların öğretmen olarak atanabilmek için, "Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programı"nı başarıyla tamamlamış olmaları gerekmektedir. Bu gereklilik doğrultusunda Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) tarafından 2014-2015 eğitim-öğretim yılı güz döneminden itibaren uygulanacak Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir (YÖK, 1998, 2014; Şen ve Göğüş, 2011; Tepeli ve Caner, 2014; Erdem, 2015; Ayvaz Tuncel, 2016). Tablo 1 ve 2 Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programının birinci ve ikinci yarıyılarında okutulması gereken dersleri göstermektedir.

Tablo 1. Pedagojik formasyon eğitimi sertifika programı kapsamında öğretim yılının 1. yarısında okutulması gereken zorunlu ve seçmeli dersler

Teorik Dersler	Teori (T)	Uygulama (U)	Kredi (K)
Eğitim Bilimin Giriş	2	0	2
Öğretim İlke ve Yöntemleri	2	0	2
Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	2	0	2
Eğitim Psikolojisi	2	0	2
Sınıf Yönetimi	2	0	2
Seçmeli Ders I	2	0	2
Dönem Toplamı	12	0	12

(Kaynak: YÖK, 2014:6)

Tablo 1 incelendiğinde, Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programının, bir öğretim yılı ve iki yarıyıldan oluştuğu, birinci yarıyıldan beş zorunlu ve bir seçmeli olmak üzere toplam 12 krediden oluşan altı teorik dersin bulunduğu görülmektedir.

Tablo 2. Pedagojik formasyon eğitimi sertifika programı kapsamında öğretim yılının 2. yarısında okutulması gereken zorunlu ve seçmeli dersler

Teorik Dersler	Teori (T)	Uygulama (U)	Kredi (K)
Özel Öğretim Yöntemleri	2	2	3
Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme	2	2	3
Seçmeli Ders II	2	0	2
Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5
Dönem Toplamı	8	10	13
Teorik+Uygulamalı Dersler Genel Toplam	20	10	25

Kaynak: YÖK, 2014:6

Tablo 2 incelendiğinde ise, Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programının, ikinci yarısında üç zorunlu ve bir seçmeli olmak üzere toplam 13 krediden oluşan teorik ve uygulamalı derslerin bulunduğu görülmektedir.

Tablo 3’de ise Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programında, her iki öğretim yarısında birer tane olmak üzere öğrencilerin seçebilecekleri alternatif seçmeli dersler yer almaktadır.

Tablo 3. Pedagojik formasyon eğitimi sertifika programı kapsamında öğretim yılının 1.ve 2. yarıyıllarında yer alan seçmeli dersler

Seçmeli Ders Grubu I	TUK	Seçmeli Ders Grubu II	TUK
Eğitimde Eylem (Aksiyon) Araştırması	202	Rehberlik	202
Eğitimde Program Geliştirme	202	Eğitimde Teknoloji Kullanımı	202
Eğitim Tarihi	202	Eğitim Felsefesi	202
Eğitim Sosyolojisi	202	Türk Eğitim Tarihi	202
Gelişim Psikolojisi	202	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	202
Öğretmenlik Meslek Etiği	202	Karakter ve Değerler Eğitimi	202
Yaşam Boyu Öğrenme	202	Özel Eğitim	202
Bireyselleştirilmiş Öğretim	202	Bilgisayar Destekli Öğretim	202

Kaynak: YÖK, 2014:6

Tablo 3 incelendiğinde, Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programı kapsamında, eğitim fakültelerinin ve Ankara Üniversitesi örneğinde olduğu gibi Eğitim Bilimleri Fakültesi'nin lisans programlarında yer alan ve meslek bilgisi (MB) koduyla okutulan Rehberlik, Eğitimde Program Geliştirme, Özel Eğitim, Gelişim Psikolojisi, Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi gibi derslere ek olarak, genel kültür (GK) koduyla okutulan Türk Eğitim Tarihi, Eğitim Felsefesi, Öğretmenlik Meslek Etiği ve Karakter ve Değerler Eğitimi gibi dersler de yer almaktadır. Programa katılan her öğretmen adayı, Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programında yirmi beş krediyi tamamlayabilmek için Tablo 3 de verilen ve kendilerine sunulan on altı seçmeli dersten en az iki dersi almakla ve başarmakla yükümlüdür.

Öğretmen yetiştirme sürecinde programda yer alan dersler ve işlevleri konusunda özellikle Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programı konusundaki tartışmaların çok arttığı 2010 yılından itibaren ülkemizde çok sayıda çalışmalar (Kavcar, 2002, Tepeli ve Caner, 2014; Ayvaz Tuncel, 2016) yapıldığı görülmektedir. Pedagojik formasyon sertifika programlarıyla ilgili bu çalışmaların daha çok öğretim elemanı ve yönetici görüşleri (Yılmaz, 2015), öğretmenlik mesleğine yönelik tutum (Eraslan ve Çakıcı, 20011; Özkan, 2012; Bağçeci, Yıldırım, Kara ve Keskinpalta, 2015), öğrenci görüşleri (Çi-

çek Sağlam, 2015; Tuncel, 2016), eleştirel pedagojiye ilişkin görüşler (Aslan ve Kozikoğlu,2015), öğretmenlik mesleğine yönelik motivasyon (Altinkurt, Yılmaz ve Erol, 2014) ve meslekte karşılaşılabilecek sorunlar (Sever, Çam, Alkın Şahin ve Tunca, 2015) alt başlıklarından oluştuğu görülmektedir.

Yukarıda yapılan çalışmalar birlikte değerlendirildiğinde, başlangıcından günümüze Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programı'nın etkililiğine yönelik çalışmaların ağırlıklı olarak tek tek derslere odaklandığı görülmektedir. Bununla beraber formasyon programı kapsamındaki tüm derslerin etkililiğini ele alan yeni bir araştırmaya ihtiyaç olduğu gözlenmiştir. Bu araştırmanın konuyla ilgili diğer çalışmalardan en önemli farkı, programa yönelik katılımcıların bütüncül bir bakış açısını sunmasıdır. Örneğin, Ayvaz Tuncel (2016) Pedagojik Formasyon Sertifika Programında sadece bir ders üzerine odaklanarak, Türk Eğitim Tarihi dersinin yeri ve önemine ilişkin öğrenci görüşlerine yer verirken; Tepeli ve Caner (2014) ise, Pedagojik Formasyon Programı Öğrencilerinin öğretmenlik uygulaması ile ilgili öğretmen adaylarının görüşlerine odaklanmışlardır. Çalışmanın gelecekte Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programlarında, içerik ve uygulama süreçleri boyutlarında, yapılacak yeni düzenlemeler açısından, bu konuda çalışma yapan araştırmacılara ve politika yapıcılara önemli ipuçları sağlayacağı düşünülebilir.

Araştırmanın temel amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına devam eden öğretmen adaylarının, programa devam etme nedenleri nedir?
2. Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına devam eden öğretmen adaylarının programdaki derslerden yararlanma durumlarına ilişkin görüşleri nelerdir? Programdan yararlanma durumları programın birinci ve ikinci yarısında aldıkları derslere (zorunlu/seçmeli) göre nasıl bir farklılık göstermektedir?
3. Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına devam eden öğretmen adaylarının, programın birinci ve ikinci yarısında aldıkları derslerden (zorunlu/seçmeli) yararlanma durumları cinsiyet değişkeni açısından nasıldır?
4. Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına devam eden öğretmen adaylarının, programda ders veren öğretim üyelerinin yeterlik durumlarına ilişkin görüşleri nedir?

YÖNTEM

Bu bölümde çalışma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programında eğitim alan öğretmen adaylarının programa ilişkin (dersler, derslerden yararlanma durumları, programa devam etme nedenleri ve ders veren öğretim üyelerinin yeterlikleri) görüşlerini betimlemeyi amaçlayan çalışmada betimsel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Betimsel araştırma, olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların ne olduğunu betimlemeye, açıklamaya çalışır (Kaptan, 1995). Buna göre siz neyi betimlemeye çalıştınız onu yazarak model açıklamasını bitirebilirsiniz.

Çalışma Grubu: Araştırmanın katılımcılarını, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi'nde yürütülen Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına devam eden Fen, Edebiyat, İlahiyat, Spor Bilimleri, Turizm vb. fakültelerden mezun olan 84 (%38.5) ve bu fakültelerde 4.sınıfa devam eden 134 (%61.5) olmak üzere, toplam 218 (%100) öğretmen adayı oluşturmuştur. Çalışmada gönüllülük esas alındığı için toplam 218 katılımcıdan veri toplanabilmektedir. Katılımcıların 164'ü (%75.2) kadın ve 54'ü (%24.8) ise erkektir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının anabilim dallarına göre dağılımları Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların ana bilim dallarına göre dağılımları

Ana Bilim Dalı	F	%
Tarih	17	7.8
Muhasebe ve Finansman	7	3.2
Türk Dili ve Edebiyatı	40	18.3
İngilizce	31	14.2
El Sanatları ve Görsel Sanatlar	20	9.2
Psikoloji	21	9.6
Hasta ve Yaşlı Hizmetleri	12	5.5
Felsefe Grubu	17	7.8
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	19	8.7
Eğlence Hizmetleri	28	12.8
Müzik	6	2.8
Toplam	218	100.0

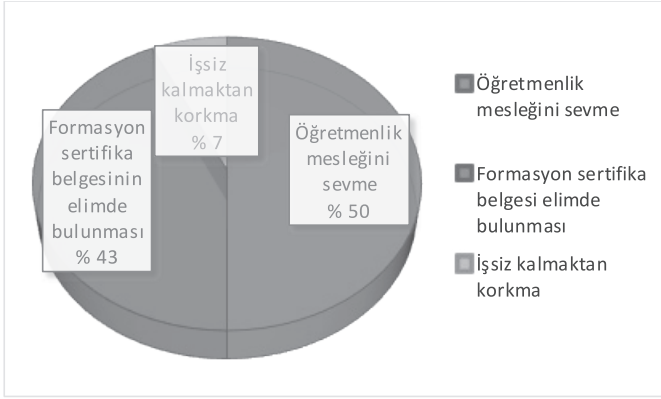
Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının anabilim dallarına göre dağılımları incelendiğinde; %18.3'nün Türk Dili ve Edebiyatı, %14.2'sinin İngilizce, %12.8'inin Eğlence Hizmetleri, %9.6'sının Psikoloji, %9.2'sinin Görsel Sanatlar ve El Sanatları, %8.7'sinin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, %7.8'inin Tarih, %7.8'inin Felsefe Grubu, %5.5'inin Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, %3.2'sinin Muhasebe ve Finansman ve %2.8'inin de Müzik öğretmenliği ana bilim dalında son sınıfa devam ettikleri ya da bu alanlardan mezun oldukları görülmektedir.

Verilerin Toplanması ve Analizi: Araştırmada veriler, kişisel bilgi formu ve araştırmacılar tarafından ilgili alan yazından da yararlanılarak geliştirilen üç açık uçlu sorudan oluşan bir görüşme formu ile toplanmıştır. Kişisel Bilgi Formu ile adayların cinsiyetleri, anabilim dalları ve mezun ya da okuyan grupta olduklarına ilişkin bilgiler istenmiştir.

Araştırmanın verileri ise üç açık uçlu sorudan oluşan bir Görüşme Formu ile toplanmıştır. Açık uçlu soruların araştırmada tercih edilme temel nedeni, katılımcıların dahil oldukları programa yönelik görüşlerini detaylı bir biçimde ve kendi ifadelerine dayalı olarak vurgulamaları olmuştur (Demircioğlu, 2008). Görüşme Formunda adaylara: 1. Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına devam etme nedenleriniz nelerdir? 2. Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programında birinci ve ikinci yarıyılıda aldığınız derslerden (zorunlu/seçmeli) yararlanma durumunuza ilişkin görüşlerinizi belirtiniz. 3. Pedagojik Formasyon Sertifika Programında ders veren öğretim elemanlarının yeterli durumlarına ilişkin görüşleriniz nedir? Soruları yöneltilmiştir. Açık uçlu sorulardan oluşan Görüşme Formlarının toplanması ile edilen verilerin analizinde betimsel analizden yararlanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2016, s.239) 'in belirttiği gibi, elde edilen bulguları düzenli bir biçimde ve yorumlayabilmek için betimsel yöntem tercih edilir. Bu çalışmada verilerin analiz sürecinde, adayların görüşlerini sunmada, görüşlerin belirtilme sıklığı dikkate alınmış, sunumu için grafiklerden yararlanılmıştır.

BULGULAR

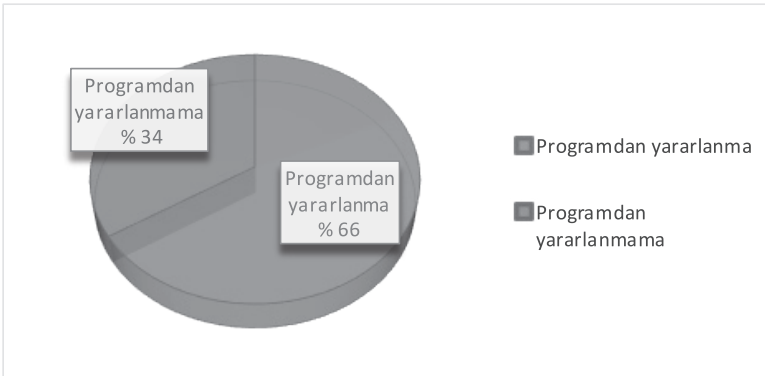
Araştırmanın bu bölümünde, çalışmada cevap aranan sorularla ilgili bulgular ve yorumlara yer verilmiştir. Araştırmada ilk olarak "1. Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına devam eden öğretmen adaylarının, programa devam etme nedenleri nedir?" sorusuna cevap aranmıştır. Bununla ilgili sorudan elde edilen verilerin analizi Grafik 1'de verilmiştir.

Grafik 1. Öğretmen adaylarının pedagojik formasyon eğitimi sertifika programına devam etme nedenleri

Grafik 1 incelendiğinde öğretmen adaylarının Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programı'na devam etme nedeni olarak 109'nun (%50), "öğretmenlik mesleğini sevme, 94'ünün (%43), "formasyon sertifika belgesinin elimde bulunması" ve 15'inin de (%7) "işsiz kalmaktan korkma" seçeneğini işaretledikleri görülmektedir.

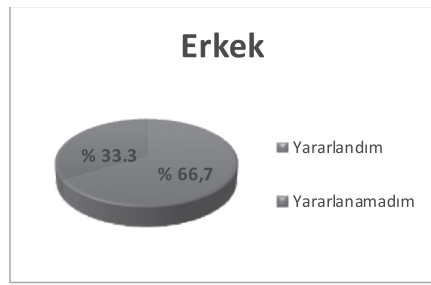
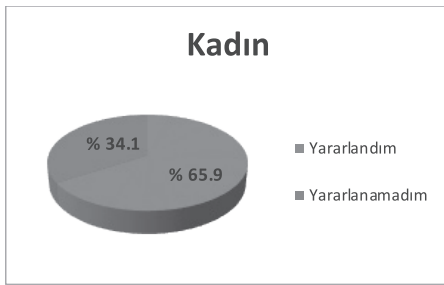
Araştırmada ikinci olarak cevap aranan soru ise "Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına devam eden öğretmen adaylarının programdan yararlanma durumlarına ilişkin görüşleri nelerdir? Programdan yararlanma durumları programın birinci ve ikinci yarısında aldıkları derslere (zorunlu/seçmeli) göre nasıl bir farklılık göstermektedir?" olmuştur. Bu soruda ilk kısım için elde edilen verilerin analizi Grafik 2'de verilmiştir.

Grafik 2. Öğretmen adaylarının pedagojik formasyon sertifika eğitimi programındaki derslerden yararlanma durumları

Grafik 2’de görüldüğü gibi, Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına Devam Eden öğretmen adaylarının 144’ü (%66.1) programdaki tüm derslerden yararlandıklarını, 74’ü (%33.9) ise yararlanamadıklarını belirtmiştir. Buna karşılık ders türlerine göre de adayların görüşlerinde farklılık görülmüştür. Bu araştırmada, 2016-2017 öğretim yılında Gazi Eğitim Fakültesi’nde açılan Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına devam eden öğretmen adayları, programda her iki öğretim yılında toplam 8 zorunlu (Eğitim Psikolojisi, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarım, Özel Öğretim Yöntemleri, Sınıf Yönetimi, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, Eğitim Bilimine Giriş, Öğretim İlke ve Yöntemleri ve Öğretmenlik Uygulaması) ve 3 seçmeli (Eğitimde Program Geliştirme, Gelişim Psikolojisi ve Rehberlik) olmak üzere toplam 11 ders almışlardır. Program yer alan zorunlu derslerden yararlandıklarını belirten öğretmen adayları %69.7 iken, yararlanamadıklarını ifade eden öğretmen adaylarının oranı ise %29.3 olmuştur. Bu oran seçmeli dersler için de benzerlik göstermiştir. Program yer alan seçmeli derslerden yararlandıklarını belirten öğretmen adayları %61.9 iken, yararlanamadıklarını ifade eden öğretmen adaylarının oranı ise %38.1 olmuştur.

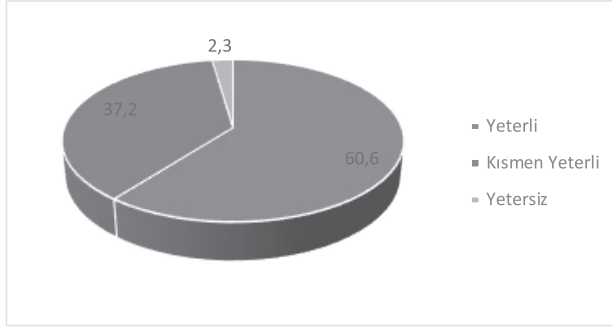
Araştırmada, ikinci soruyu takiben, konuyu biraz daha detaylı incelemek için üçüncü sırada cevap aranan soru “Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına devam eden öğretmen adaylarının, programın birinci ve ikinci yarıyılında aldıkları derslerden (zorunlu/seçmeli) yararlanma durumları cinsiyet değişkeni açısından nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır. Grafik 3 ve 4 bununla ilgili analiz sonuçlarını göstermektedir.

Grafik 3. Kadın öğretmen adaylarının derslerden yararlanma durumları

Grafik 4. Erkek öğretmen adaylarının derslerden yararlanma durumları

Grafik 3 ve 4 incelendiğinde, kadın ve erkek öğretmen adaylarının derslerden yararlanma durumlarına ilişkin görüşleri benzerlik göstermiştir. Kadınların %65,9’u ve erkek öğretmen adaylarının da %66.7’si derslerden yararlandıklarını belirtmiştir.

Grafik 5. Öğretmen adaylarının pedagojik formasyon eğitimi sertifika programı'nda ders veren öğretim üyelerinin yeterlik durumlarına ilişkin görüşleri

Grafik 5 incelendiğinde Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programı'na devam eden öğretmen adaylarının 5'inin (%2.3) öğretim üyelerini "yetersiz" olarak değerlendirdikleri, 81'inin (%37.2) "kısmen yeterli" buldukları; 132'sinin (%60.6) ise "yeterli" buldukları görülmektedir.

TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programı, Fen, Edebiyat, İlahiyat, Spor Bilimleri vb. Fakültelerin farklı anabilim dallarında mezun olan ya da eğitim almakta olan öğrencilerin öğretmenlik mesleğini yapabilmeleri için 8'i zorunlu ve 2'si seçmeli dersten oluşan toplam 25 kredilik bir programdır. Eğitim fakültelerinde dört yıllık sürece yayılan öğretmenlik meslek bilgisi dersleri, bu programda bir öğretim yılında öğrencilere verilmektedir. Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programı'nda eğitim alan öğretmen adaylarının programa devam etme nedenleri, aldıkları derslerden (toplam 11 ders) yararlanma durumları, cinsiyete göre yararlanma durumları ve ders veren öğretim üyelerinin yeterliklerine ilişkin öğrenci görüşlerinin belirlendiği bu çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Araştırmanın birinci alt problemi ile ilgili bulgular birlikte değerlendirildiğinde öğretmen adaylarının birinci sırada "öğretmenlik mesleğini sevmeme, ikinci sırada "formasyon sertifika belgesinin elimde bulunması" ve oran düşük olsa da son ve üçüncü sırada da "işsiz kalmaktan korkma" gerekçesiyle Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına devam ettikleri tespit edilmiştir. Bu bulgu, üniversitelerin farklı fakültelerinden mezun olan ve son sınıflarında okuyan öğretmen adaylarının da öğretmenlik mesleğini büyük ölçüde sevdikleri için programı tercih ettiklerini göstermektedir. Bu bağlamda farklı kaynaklardan öğretmen yetiştirilmesi

amacıyla formasyon programının devam ettirilmesi gerektiği söylenebilir. Bu sonuçlar Türkiye’de yapılan benzer bazı araştırmalarla paralellik göstermektedir (Çakır,2005; Boz ve Boz, 2008; Temizkan, 2008; Özkan,2012). Demirbaş ve Kırbaç’ın (2016) bulgularının ise bu çalışmada ele alınan öğretmenlik mesleğini seçme nedenleri arasında yer alan ‘öğretmenlik mesleğini sevmek’, ve ‘atanma şansının zayıf olması’ boyutlarıyla uyumlu olduğu görülmüştür.

2. Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin bulgular birlikte değerlendirildiğinde öğretmen adaylarının tüm derslerden (zorunlu/seçmeli) büyük oranda yararlandıklarını ifade ettikleri görülmüştür. Buna karşılık öğretmen adaylarının zorunlu derslerden yaklaşık olarak 1/3’nün ve seçmeli derslerden de 1/3’den fazlasının (%38’nin) yararlanamadıkları görülmüştür. Öğretmen adaylarının çoğunun derslerden yararlandıklarını ifade etmelerinden hareketle, formasyon eğitiminin gelecekte de devam ettirilmesinin uygun olacağı söylenebilir. Araştırmanın bu bulgusuyla Taneri’nin (2016) katılımcıların %40’ının pedagojik formasyon sertifika eğitiminin tamamının çok önemli ve yararlı olduğunu, ancak bazı derslerin oldukça teorik olduğunu ve uygulamaya dönük olmadığını (%24) ifade ettikleri çalışmasının bulgusu ile benzerlik göstermektedir.
3. Araştırmanın üçüncü alt problemi olan cinsiyet değişkeniyle ilgili bulgular birlikte değerlendirildiğinde programa katılan kadın ve erkek öğretmen adaylarının tüm derslerden büyük oranda yararlandıkları anlaşılmıştır. Araştırmanın cinsiyet değişkenine ilişkin bu bulgusu, Gürol, Türkan ve Som’un (2018) pedagojik formasyon eğitimi sertifika programının değerlendirilmesine yönelik çalışmalarında hedeflerin, içeriğin, öğretme-öğretme, ölçme ve değerlendirme süreçlerine ilişkin kadın ve erkek katılımcıların ortalama puanları arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığına dair sonuçlarıyla örtüşmektedir. Bu çalışmanın cinsiyet değişkeniyle ilgili bulgularını destekleyen diğer bir çalışma ise Durmuşçelebi’nin (2015) çalışmasıdır.
4. Araştırmanın dördüncü alt problemi ile ilgili bulgular değerlendirildiğinde, öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun öğretim üyelerini yeterli buldukları anlaşılmaktadır. Araştırmanın bu bulgusu da formasyon programının devamı açısından önemli görülmektedir. Taneri’nin (2016) yaptığı çalışmada da aday öğretmenlerin yarısından çoğu öğretim üyelerinin alanlarında üst düzeyde bilgilere sahip olduklarına ilişkin benzer bir sonuca ulaşılmıştır. Buna karşılık Demirbaş ve Kırbaç’ın (2016) araştırmasına ilişkin bulgular incelediğinde ise öğretmen adaylarının genel olarak

öğretmenlik formasyon eğitimi sertifika programının süresinin kısa olması, sıkıştırılmış program, zaman ve şartların uygun olmaması, öğretim üyelerinin ve programın verimli olmaması ve derslerin uygulamaya yönelik olmaması gibi nedenlerden dolayı yeterli bulmadıklarına ilişkin görüşlerinin bu çalışmada elde edilen bulgularla örtüşmediği görülmektedir.

Araştırma sonucunda Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programı'nda eğitim alan öğretmen adaylarının programa devam etme nedenleri, derslerden yararlanma durumları ve ders veren öğretim üyelerinin yeterliklerine ilişkin görüşleri dikkate alınarak gerekli düzenlemelerin yapılması; pedagojik formasyon eğitimi sertifika programına devam eden öğretmen adaylarının aldıkları formasyon eğitiminin niteliğini artıracak ve bunun sonucunda da mesleki yeterlik düzeyleri yüksek öğretmenlerin yetiştirilmeleri mümkün olabilecektir. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular ışığında aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

Pedagojik formasyon eğitimi sertifika programına devam eden öğretmen adaylarının önemli bir bölümü sonradan öğretmenlik mesleğini tercih etmiş olmalarına karşın mesleği sevdiklerini (yararlanan %58, yararlanamayan %34) belirtmişlerdir. Öğretmenlik mesleğini seven fakat pedagojik formasyon eğitimi sertifika programından yararlanamadıklarını ifade eden öğretmen adaylarının da programdan yararlanmalarını sağlamaya yönelik yeni araştırmalar yapılabilir. Ayrıca öğretmenlik mesleğini sevdiklerini ifade eden bu adaylara pedagojik formasyon eğitimi sertifika programına devam etme ve öğretmen olabilme olanağının sağlanması öğretmenlik mesleğinde duyuşsal özelliklerin çok önemli olduğu göz önüne alındığında eğitim fakülteleri dışında öğretmen yetiştirmede ikinci bir yol olarak önerilebilir.

Çalışma bulguları öğrencilerin kayda değer bir kısmının sertifika programında yer alan derslerden yeterli düzeyde yararlanamadıklarını göstermektedir. Bu bağlamda öğrencilerin programda yer alan derslerden yararlanamama nedenleri gelecekte yapılacak çalışmalarda daha ayrıntılı bir biçimde ele alınarak belirlenebilir ve yaşanan sorunların giderilmesine yönelik uygulamalar yapılabilir.

Sertifika programına devam eden öğretmen adaylarının önemli bir bölümü ise öğretim üyelerini yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Bu bağlamda gelecekte öğretim üyelerinin güçlü yönlerini ortaya çıkarmaya yönelik yeni çalışmaların yapılması ve öğretim üyelerini yeterli bulmayan öğretmen adaylarının da öğretim üyelerini yeterli bulmama nedenlerini ortaya çıkarmaya yönelik araştırmalar yapılması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Akyüz, Y. (2001). *Başlangıçtan 2001'e Türk Eğitim Tarihi*. İstanbul: Alfa Basım Yay.Ltd. Şti.
- Altinkurt, Y., Yılmaz, K. ve Erol, E. (2014). Pedagojik Formasyon Programı Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Motivasyonları. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 48-62.
- Aslan, M. ve Kozikoğlu, İ. (2015). Pedagojik Formasyon Eğitimi Alan Öğretmen Adaylarının Eleştirel Pedagojiye İlişkin Görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 1-14.
- Aydın, A. (1998). Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması ve Öğretmen Yetiştirme Sorunu. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 15, ss. 275-286.
- Ayvaz Tuncel, Z. (2016). Pedagojik Formasyon Sertifika Programında Türk Eğitim Tarihi Dersinin Yeri ve Önemine İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, .25, ss 315-329.
- Bağçeci, B., Yıldırım, İ., Kara, K. ve Keskinpalta, D. (2015). Pedagojik Formasyon ve Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 17(1), 307-324.
- Baskan, A. G. (2001). Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmen Yetiştirmede Yeniden Yapılanma. Ankara: Ritm İletişim Hizmetleri Ltd. Şti.
- Baskan, G. A., Aydın, A. ve Madden, T. (2006). Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme Sistemine Karşılaştırmalı Bir Bakış. Ç. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15 (1), ss. 35-42.
- Bilir, A. (2011). Türkiye'de Öğretmen Yetiştirmenin Tarihsel Evrimi ve İstihdam Politikaları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 44 (2), 223-246.
- Boz, Y. ve Boz, N.(2008). Kimya ve Matematik Öğretmen Adaylarının Öğretmen Olma Nedenleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*,16(1), 137-144.
- Çakır, Ö. (2005). Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı ve Eğitim Fakülteleri İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı Öğrencilerinin Mesleğe Yönelik Tutumları ve Mesleki Yeterlik Algıları. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, S. 9,ss.27-42.
- Çiçek Sağlam, A. (2015). Pedagojik Sertifika Programının Etkililiğinin Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5,(2,) ss. 63-73.

Demircioğlu, I. H. (2008). Learning How to Conduct Educational Research in Teachers' Education: A Turkish Perspective. *Australian Journal Of Teacher Education*, 33(1), 1-17.

Demirtaş, H. ve Kırbaç, M.(2016). Pedagojik Formasyon Sertifika Programı Öğrencilerinin Pedagojik Formasyon Eğitimine İlişkin Görüşleri. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 138-152.

Durmuşçelebi, M. (2015). Öğretmenlik Eğitimi Programının Etkililiği. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 5 (5), 747-766.

Eraslan, L. ve Çakıcı, D. (2011). Pedagojik Formasyon Programı Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2), ss.427-438.

Erdem, A. R. (2013). Öğretmen Yetiştirmenin Bugünü ve Geleceği: Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Ankara: Anı Yayıncılık.

Erdem, A. R. (2015). Türkiye’de Öğretmen Yetiştirmenin (A), (B), (Ç)’si. *Journal of Teacher Education and Educators*. 4(1), ss. 16-38.

Gurol, M.; Türkan, A. ve Som, İ (2018). Pedagojik Formasyon Sertifika Programını Değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(65), ss. 103-122.

İlyas, İ. E., Coşkun, İ. ve Toklucu, D. (2016). Türkiye’de Aday Öğretmen Yetiştirme Modeli İleme ve Değerlendirme (SETA Yayınlanmamış Rapor).

Kaptan, S. (1995) *Bilimsel Araştırma İstatistik Teknikleri*. Ankara: Tekişik Yayınları.

Kavcar, C. (2002). Cumhuriyet Döneminde Dal Öğretmeni Yetiştirme. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35 (1-2), ss. 1-14. Ankara.

Karasar, N. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (25. Baskı) Ankara: Nobel.

Kanun No : 1739 Kabul Tarihi : 14/06/1973 Yayımlandığı Resmi Gazete Tarihi: 24/06/1973 Sayısı : 14574

Milli Eğitim Temel Kanunu. <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf>

İlişkin Usul ve Esaslar.

İlyas, İ.E., Coşkun, İ. ve Toklucu, D.(2017). Türkiye’de Aday Öğretmen Yetiştirme Modeli. SETA Yayınları, İstanbul.

Özkan, H. H. (2012). Öğretmenlik Formasyon Programındaki Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi (SDÜ Örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), ss.29-48.

- Sever, D., Çam Aktaş, B., Alkın Şahin, S. ve Tunca, N. (2015). Pedagojik Formasyon Sertifika Programı Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Başladıklarında Karşılaşabileceklerini Düşündükleri Sorunlar. *Anadolu Journal Of Educational Science International*, 5(2), 1-23.
- Şen, Z. ve Göğüş, N. (2011). Pedagojik Formasyon Sertifika Programı Katılımcıları İle Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması. I. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi. Anadolu Üniversitesi, 05-08 Ekim 2011. <http://incui.anadolu.edu.tr/eng/pdf/Bildiri-program-kitabi.pdf> Şimşek
- Taneri, P. O. (2016). Öğretmen Adaylarının Pedagojik Formasyon Sertifika Programının Niteliği Hakkındaki Görüşleri (Çankırı İli Örneği). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24, 3, ss. 997-1014.
- Tepeli, Y. ve Caner, M. (2014). Pedagojik Formasyon Programı Öğrencilerinin Öğretmenlik Uygulaması İle İlgili Görüşleri. *Eğitim Bilimleri Araştırması Dergisi (ULUSLARARASI E-DERGİ)*, 4, (2) , ss. 313-328.
- Temizkan, M. (2008). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Araştırma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(3), ss.461-486.
- Üstüner, M. (2004). Geçmişten Günümüze Türk Eğitim Sisteminde Öğretmen Yetiştirme ve Günümüz Sorunları. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5,(7).
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (1998). Öğretmen Eğitiminde Akreditasyon: İngiltere ve ABD Modelleri. YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi. Ankara.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayın.
- Yılmaz, G. (2015). Pedagojik Formasyon Yoluyla Öğretmen Yetiştirme Uygulamalarında Karşılaşılan Güçlükler Ve Mezunların İstihdamlarının Değerlendirilmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Yüksek Öğretim Kurulu YÖK (1998). Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Programlarının Yeniden Düzenlenmesi. Ankara.
- Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) (2007). Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları, Ankara.
- Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) (2014). Pedagojik Formasyon Eğitimi Hakkında Duyuru, Ankara.

Extended Abstract

The main determinants of the functioning of all the processes of education in an educational system and of the quality of the service provided are the teachers who are the implementers of the system. Good and quality education can be achieved through qualified teachers. As the quality of teachers is the main determinant of the success of an education system, teacher training programs can play an important role. Teacher training is comprised of different training processes being pre-service training, induction training and in-service training (Milli Eğitim Temel Kanunu, 1973; Kavcar, 2002; SETA, 2017). One of the programs used to train teachers is the Pedagogical Formation Training Certificate Program lasting two terms, an academic year. In the first term, the students have to take five required and one elective theoretical courses, a total of 12 credits and in the second term they have to take three required and one elective courses, some of which are applied; thus, a total of 13 credits. Within the context of the Pedagogical Formation Training Certificate Program, courses normally given in the undergraduate programs of education faculties with the code of professional knowledge (MB) such as Counseling, Program Development in Education, Special Education, Developmental Psychology, Turkish Education System and School Management and with the code of general culture (GK) such as Turkish Education History, Education Philosophy, Ethics of the Profession of Teaching, Character and Values Education are offered. A great deal of research has been conducted on the Pedagogical Formation Training Program especially of 2010 when the disputes about the courses offered in the program and their functions gained momentum (e.g. Kavcar, 2012, Tepeli and Caner, 2014; Ayvaz Tuncel, 2016). The main objective of this research has been to describe the opinions of the pre-service teachers about the program (courses, the extent to which they find the courses useful, their reasons for attending the program and competences of the instructors giving the courses). The current study is believed to provide important insights for the regulations to be made on the content and application processes of the Pedagogical Formation Training Certificate Programs, for the researchers who will conduct research on this issue and for the policy makers. The main difference of the current study from similar studies is that its participants present a holistic view of the program. In the current study aiming to describe the opinions of the pre-service teachers enrolled in a Pedagogical Formation Training Certificate Program about the program (courses, the extent to which they find the courses useful, their reasons for attending the program and competences of the instructors giving the courses) employed the qualitative research method. The participants of the study are 218 pre-service teachers (164 females and 54 males) having been graduated from Faculties of Science, Faculties of Literature, Faculties of Theology, Faculties of Sports Sciences, Faculties of Tourism etc. and enrolled in the Pedagogical Formation Training Program conducted in the Gazi Education Faculty of Gazi University. The data of the study were collected by using a personal information form and an interview form having three open-ended questions developed by the researcher on the basis of a literature review. With the items in the personal information

form, it was intended to collect information about the gender, the field of study and whether they are graduate students or undergraduate students. In the current study, following results have been obtained: The findings related to first sub-problem of the study related to the participants' reason for their attending the formation program are that the main reasons for their wish to be teachers is their love for the profession of teaching and then their wish to have a formation certificate and their fear of being unemployed. This finding shows that students having graduated from different faculties of universities and the senior students still continuing their education mostly prefer attending the program as they love the profession of teaching. On the basis of this finding, it can be argued that the pedagogical formation programs should continue to train teachers. This finding concurs with the findings reported by similar studies conducted in Turkey (Çakır, 2005; Boz and Boz, 2008; Temizkan, 2008; Özkan,2012). The second sub-problem of the current study is related to extent to which the pre-service teachers find the courses offered in the program useful. In this regard, it was determined that the pre-service teachers found both the required and elective courses useful to a great extent. On the basis of this finding, it can also be argued that the formation programs should be continued. This finding of the current study is parallel to the finding reported by Taneri (2016). The third sub-problem of the study is related to the gender variable. In this regard, it was found that both the female and male students find both the required and elective courses quite useful. This finding of the current study concurs with the finding reported by Gürol, Türkan and Som (2018) stating that the mean scores of the female and male students do not vary significantly in relation to their opinions about the objectives, content, learning-teaching, measurement and evaluation processes. Another study supporting the gender-related findings of the current study is the study conducted by Durmuşçelebi (2015). The fourth sub-problem of the current study is related to competences of the instructors. In this regard, majority of the participants think that the instructors are competent. This finding is also seen to be an indication of the need that the formation programs should continue. In the study by Taneri (2016) it was also found that more than half of the pre-service teachers also find the instructors competent. In light of the findings of the current study, it can be suggested that by considering the participating pre-service teachers' reasons for attending the program, the extent to which they find the courses useful and their opinions about the competences of the instructors, the necessary precautions can be taken so that the quality of the pedagogical formation programs can be enhanced and more qualified teachers can be trained. Though high majority of the participating pre-service teachers preferred the profession of teaching relatively later, they stated that they love the profession. For the graduates of different faculties who love the profession of teaching but cannot find a place in any pedagogical formation program, new opportunities should be created to attend such programs. Moreover, given that the major reason for the participations' enrollment in the pedagogical formation program is the love for the profession of teaching, the pedagogical formation can be suggested as the second way of teacher training aside from education faculties as affective features are of great importance in the profession of teaching. The find-

ings of the current study also revealed that a considerable number of students are of the opinion that they cannot benefit much from the courses offered in the Pedagogical Formation Training Certificate Program. In this respect, the causes of their not being able to benefit from the courses as much as they want can be explored by future research and thus measures can be taken to eliminate this problem. High majority of the participating pre-service teachers found the instructors competent enough. In this connection, future research may attempt to elicit the strengths of instructors and the reasons why some pre-service teachers find them incompetent.

